

Sygn. akt II C 399/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Piotr Rempola
Protokolant:	Marlena Łukanowska

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2019 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko (...) w W., Polskiemu Związkowi Łowieckiemu w W.

o ustalenie nieważności uchwały z 10.05.2014 r. walnego zgromadzenia członków (...) z siedzibą w W. o wykluczeniu z członków koła łowieckiego,

o ustalenie nieważności uchwały z dnia 29.10.2014 r. zarządu okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego z siedzibą w W. o utrzymaniu w mocy wykluczenia z członków koła łowieckiego

oraz o ustalenie istnienia członkostwa M. S. w (...) w W.

I. oddała powództwo w całości;

II. zasądza od M. S. na rzecz Polskiego Związku Łowieckiego z siedzibą w W. (...) (tysiąc dziewięćdziesiąt siedem) zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. zasądza od M. S. na rzecz (...) z siedzibą w W. (...) (tysiąc dziewięćdziesiąt siedem) zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt II C 399/15

UZASADNIENIE

Powód M. S. wniósł w dniu 8 kwietnia 2015 r. pozew przeciwko (...) w W. o:

1. Ustalenie nieważności uchwały z 10 maja 2014r. walnego zgromadzenia członków (...) w W. o wykluczeniu powoda z członków koła łowieckiego.
2. Ustalenie nieważności uchwały z dnia 29 października 2014r. Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w W. o utrzymaniu w mocy wykluczenia powoda z członków koła łowieckiego.
3. Ustalenie istnienia członkostwa powoda M. S. w (...) w W..

Pozwane (...) w W. wniosło o odrzucenie pozwu z punktów 1 i 2 oraz oddalenie powództwa z punktu 3 pozwu. Natomiast przed zamknięciem rozprawy wniosło o oddalenie powództwa (k.295).

Postanowieniem z dnia 2 czerwca 2016r. Sąd na podstawie art.195 k.p.c. wezwał do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Polski Związek Łowiecki z siedzibą w W. (k.92).

Dopozwany Polski Związek Łowiecki z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew oraz w stanowisku na rozprawie wniósł o odrzucenie pozwu z punktów 1 i 2 oraz oddalenie powództwa z punktu 3 pozwu (k.113-114 odpowiedź na pozew; k.189verte).

Postanowieniem z dnia 22 czerwca 2018r. Sąd Okręgowy odrzucił pozew (k.208; k. 215-217 uzasadnienie).

Postanowieniem z dnia 23 stycznia 2019r. Sąd Apelacyjny uchylił postanowienie o odrzuceniu pozwu i odmówił odrzucenia pozwu, stwierdzając w uzasadnieniu dopuszczalność drogi sądowej (k.251-256)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Pismem z dnia 15 kwietnia 2014r. zarząd (...) w W. zwołał na dzień 10 maja 2014r. walne zgromadzenie członków koła. W treści pisma wskazano punkty z porządkiem obrad walnego zgromadzenia, między innymi w punkcie 14 wskazano, iż porządkiem obrad na walnym zgromadzeniu będzie głosowanie nad wnioskiem dotyczącym wykluczenia Kolegi M. S. z koła za niekoleżeńskość (§44 pkt 2 statutu PZŁ) polegającym na świadomym działaniu na szkodę członków koła w trakcie sprawowania funkcji skarbnika i prowadzenia finansów koła w latach 2003-2013 w zakresie dotyczącym: wystawiania delegacji na wyjazdy służbowe; zaksięgowania faktury gotówkowej na zakup siatki ogrodzeniowej, która nie została wystawiona przez firmę widniejącą, jako sprzedawca; nie dostarczenia do księgowej wyciągu bankowego za okres 01.07.2010-31.07.2010; dokonywania przelewów z konta koła na swoje prywatne konto; wystawienia oświadczenia o wybudowaniu urządzeń łowieckich i pobraniu za to pieniędzy w roku 2012; wystawieniu oświadczenia o rozliczeniu kosztów organizacji polowania wigilijnego w roku 2012; zaksięgowania faktur zakupu alkoholu i innych produktów spożywczych; wystawiania oświadczeń dotyczących anulowania zadłużeń myśliwskich (k.30-32 pismo z dnia 15 kwietnia 2014r. komunikat o porządku obrad walnego zgromadzenia).

Na walnym zgromadzeniu członków (...) w dniu 10 maja 2014r. M. S. był obecny, prowadzący umożliwił mu wypowiedzenie się. Powód odniósł się do zgłoszonych zarzutów na walnym zgromadzeniu, nikt nie ograniczał mu swobody wypowiedzi. W głosowaniu tajnym, w stosunku głosów 37 za, 9 przeciw, 2 wstrzymujące się, zgromadzenie podjęło uchwałę o wykluczeniu kolegi M. S. z koła za niekoleżeńskość, polegającą na świadomym działaniu na szkodę członków koła w trakcie sprawowania funkcji skarbnika i prowadzenia finansów koła w latach 2003-2013. Zawiadomienia do członków koła o porządku obrad wysłano pisemnie listami poleconymi (k.104-108 protokół walnego zgromadzenia członków (...) z dnia 10.05.2014r.; k. 190-191 zeznania świadka M. P.; k.191-191verte zeznania świadka P. Ż.; k. 192 zeznania świadka Z. T.).

Walne zgromadzenie członków (...) w W. podjęło w dniu 10 maja 2014r. uchwałę o wykluczeniu M. S. z członków koła łowieckiego. Powód M. S. odwołał się od uchwały z 10 maja 2014r. walnego zgromadzenia członków (...) w W. o wykluczeniu powoda z członków koła łowieckiego. Odwołanie zostało rozpatrzone przez Zarząd Okręgowy Polskiego Związku Łowieckiego w W. poprzez wydanie uchwały z dnia 29 października 2014r. o nie uwzględnieniu odwołania M. S. i w konsekwencji utrzymaniu w mocy wykluczenia powoda z członków koła łowieckiego (k.16-17 uchwała z 10 maja 2014r. walnego zgromadzenia członków (...) w W. o wykluczeniu z członkostwa; k.23-24 uchwała z dnia 29 października 2014r. Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w W.).

W dniu 7 listopada 2014r. powód M. S. otrzymał uchwałę z dnia 29 października 2014r. Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w W. o nieuwzględnieniu jego odwołania i w konsekwencji o utrzymaniu w mocy wykluczenia powoda z członków koła łowieckiego (k.3 fakt przyznany przez powoda, iż uchwałę z dnia 29 października

2014r. Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w W. otrzymał w dniu 7 listopada 2014r. oraz fakt niezaprzeczonej przez stronę przeciwną).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów złożonych przez strony, dowodów z zeznań świadków oraz faktów przyznanych przez strony i niezaprzeczonych przez stronę przeciwną.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powództwo jako bezpodstawne podlega oddaleniu.

(...) w W. – ma osobowość prawną art.33 ust. 3 Prawo łowieckie – koła łowieckie mają osobowość prawną z dniem nabycia członkostwa w PZŁ.

Polski Związek Łowiecki w W. – posiada osobowość prawną – art.32 ust.2 Prawo łowieckie.

Art.33 ust. 6 ustawy Prawo łowieckie w brzmieniu obowiązującym do dnia 20 kwietnia 2014r. określał, iż „W sprawach nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku łowieckim oraz utraty członkostwa w kole łowieckim zainteresowany może – po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego – dochodzić swoich praw na drodze sądowej.” W przypadku wyczerpania postępowania wewnątrzorganizacyjnego zainteresowanemu otwierała się dopuszczalność drogi sądowej i dochodzenia swoich spraw dotyczących członkostwa w kole łowieckim lub w PZŁ na drodze sądowej poprzez wniesienie pozwu do sądu o ustalenie istnienia członkostwa w kole łowieckim – art.189 k.p.c. w zw. z art.33 ust. 6 Prawa łowieckiego, o ustalenie nieistnienia uchwał organów PZŁ o wykluczeniu z członkostwa z powodu nieważności uchwał lub z powodu nieistnienia uchwał. Wystąpienie z powództwem o ustalenie w trybie art.189 k.p.c. w zw. z art.33 ust. 6 ustawy Prawo łowieckie nie było ograniczone żadnym terminem.

Natomiast od dnia 21 kwietnia 2014r. nastąpiła diametralna zmiana stanu prawnego. Od tej daty przepis art.33 ust. 6 ustawy Prawo łowieckie ma następujące brzmienie: „W sprawach utraty członkostwa w kole łowieckim, nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego albo od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie dyscyplinarne stronom postępowania przysługuje, w terminie 14 dni od otrzymania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, odwołanie do sądu okręgowego, z zastrzeżeniem art. 42da ust. 3. Od orzeczenia sądu okręgowego kasacja nie przysługuje.”

Zgodnie z §171 oraz §172 ust.7 i ust.8 statutu PZŁ uchwały podjęte w trybie odwoławczym są prawomocne (k.68 statut PZŁ).

Art.6 ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o zmianie ustawy Prawo łowieckie (Dz. U. z 20 lutego 2014r.) określa, iż Postanowienia statutu Polskiego Związku Łowieckiego zachowują ważność w zakresie w jakim nie są sprzeczne z przepisami niniejszej ustawy.

Powyższą ustawą wchodzącą w życie w dniu 21 kwietnia 2014r. zmieniono art.33 ust. 6 ustawy Prawo łowieckie nadając mu nowe brzmienie: „W sprawach utraty członkostwa w kole łowieckim, nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego albo od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie dyscyplinarne stronom postępowania przysługuje, w terminie 14 dni od otrzymania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, odwołanie do sądu okręgowego, z zastrzeżeniem art. 42da ust. 3. Od orzeczenia sądu okręgowego kasacja nie przysługuje.”

Z przepisu przejściowego art. 6 ustawy zmieniającej oraz z nowego brzmienia art.33 ust. 6 ustawy wynika, iż obecnie od rozstrzygnięć dwóch instancji PZŁ (czyli po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego) stronom przysługuje w terminie 14 dni od otrzymania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie utraty członkostwa w kole łowieckim odwołanie do sądu okręgowego. Od orzeczenia sądu okręgowego kasacja nie przysługuje. Sąd Okręgowy rozstrzyga odwołanie jako sąd II instancji w składzie 3 sędziów zawodowych. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 28 września 2016r. III CZP 45/16 „Odwołanie w sprawie utraty członkostwa w kole łowieckim oraz nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim (art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1995 r. -

Prawo łowieckie, jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1226 ze zm.) sąd okręgowy rozpoznaje jako sąd drugiej instancji, stosując odpowiednio przepisy o apelacji.”.

Ustanowienie w art. 33 ust. 6 Pr.łow. odwołania jako quasi-środka zaskarżenia (odwoławczego) od decyzji organów korporacyjnych nie stoi w sprzeczności z konstytucyjną zasadą dwuinstancyjności (art. 176), odnoszącą się - zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego - do postępowania sądowego "od początku do końca". Zasada ta nie dotyczy sytuacji, w których sąd działa jako organ kontrolujący inne niż pochodzące od sądu akty dotyczące ochrony obywatela przed arbitralnością działania władzy. Inaczej mówiąc, wymaganie dwuinstancyjności nie dotyczy postępowań poddanych na ostatnim etapie kontroli sądowej (np. wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 grudnia 1998 r., K 41/97 , OTK Zb.Urz. 1998, nr 7, poz. 117, z dnia 13 lipca 2004 r., P 20/03 , OTK-A Zb.Urz. 2004, nr 7, poz. 64, albo wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2006 r., III PO 1/06 , OSNP 2007, nr 9-10, poz. 147, lub z dnia 22 listopada 2013 r., III KRS 214/13 , OSNP 2014, nr 10, poz. 153). Należy przy tym pamiętać, że przynależność do Polskiego Związku Łowieckiego, oznaczająca w praktyce przede wszystkim uprawianie myślistwa, nie materializuje wprost praw i wolności konstytucyjnych; ustanowiona ochrona sądowa musi być zatem uznana za wystarczającą.

Z treści przepisu przejściowego art.6 ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o zmianie ustawy Prawo łowieckie oraz z nowego brzmienia przepisu art.33 ust. 6 ustawy Prawo łowieckie, wynika, iż jeśli strona nie złoży w terminie 14 dni odwołania do sądu okręgowego działającego jako sąd II instancji od otrzymania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie utraty członkostwa w kole łowieckim, to uchwały organów PZŁ zgodnie z §172 ust.8 statutu PZŁ stają się prawomocne.

Powód w dniu 7 listopada 2014r. otrzymał uchwałę Zarządu Okręgowego PZŁ (czyli z II instancji PZŁ) nie złożył odwołania w terminie 14 dni do Sądu Okręgowego działającego jako sąd II instancji. Termin do wniesienia odwołania do Sądu Okręgowego minął w dniu 22 listopada 2014r.

Wyrażna norma prawna art.33 ust. 6 ustawy Prawo łowieckie ustanawia termin do wniesienia odwołania do Sądu Okręgowego dla rozstrzygania wszystkich spraw dotyczących utraty członkostwa w kole łowieckim. W ramach tego postępowania Sąd Okręgowy ustala jako przesłankę orzeczenia, ważność i istnienie podjętych uchwał o wykluczeniu z członkostwa w kole łowieckim lub w PZŁ oraz ustala czy strona została skutecznie wykluczona z członkostwa, oraz ustala czy strona jest członkiem koła łowieckiego czy też nie jest, a następnie wydaje orzeczenie w przedmiocie rozstrzygnięcia odwołania. Sąd Najwyższy w cytowanej powyżej uchwale jednoznacznie określił, iż w sprawach utraty członkostwa w kole łowieckim lub PZŁ przysługuje tylko jedna instancja sądowa i to tylko druga instancja.

Natomiast powód mając świadomość upływu terminu 14 dniowego na odwołanie, wniósł po terminie czyli w dniu 8 kwietnia 2015r. pozew o:

1. ustalenie nieważności uchwały z 10 maja 2014r. walnego zgromadzenia członków (...) w W. o wykluczeniu powoda z członków koła łowieckiego.
2. ustalenie nieważności uchwały z dnia 29 października 2014r. Zarządu Okręgowego Polskiego Związku Łowieckiego w W. o utrzymaniu w mocy wykluczenia powoda z członków koła łowieckiego.
3. ustalenie istnienia członkostwa powoda M. S. w (...).

W zakresie żądania ustalenia nieważności uchwał o wykluczeniu z członkostwa, powód nie ma interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c. w żądaniu ustalenia nieważności uchwał. Interes prawny w żądaniu ustalenia nieważności uchwał (art. 189 k.p.c.), nie istnieje, jeżeli strona miała możliwość w innym postępowaniu szczególnym, ustalić nieważność uchwał. Powód mógł żądać w ramach odwołania przewidzianego w trybie art. 33 ust. 6 ustawy Prawo łowieckie, ustalenia nieważności uchwał wykluczających go z członkostwa w kole, jako przesłankę do uwzględnienia odwołania.

Z uwagi na brak interesu prawnego w rozumieniu art. 189 k.p.c. w żądaniu ustalenia nieważności uchwał o wykluczeniu z członkostwa, powództwo w tym zakresie podlega oddaleniu.

Oprócz tego dodatkowo uchwały podjęte zostały we właściwym trybie. W pozwie powód przyznał, że otrzymał zawiadomienie o porządku obrad walnego - §57, treść porządku obrad została mu doręczona (k.30-32 porządek walnego zgromadzenia - załącznik do pozwu). Z zeznań świadków i twierdzeń powoda wynika, że uczestniczył w walnym zgromadzeniu i miał możliwość się wypowiedzieć. Uchwały podjęto zgodnie ze statutem PZŁ §44 ust. 1 pkt 2 statutu, przez kompetentny do tego organ w I instancji – walne zgromadzenie członków koła - §52 ust. 1 i §53 pkt 5 statutu. Odwołanie w II instancji rozpoznał zarząd okręgowy §171 ust. 2 pkt 2 statutu PZŁ, nie uwzględniając odwołania §172 ust. 7 pkt 1 statutu. Wskazane w uzasadnieniach uchwał podstawy - wykluczenia z członkostwa w kole M. S. pełniącego w kole funkcję skarbnika - polegające na świadomym działaniu na szkodę członków koła poprzez: wystawianie delegacji służbowych, które nie miały miejsca, przedstawienie do zaksięgowania faktury na zakup siatki ogrodzeniowej od firmy, która nigdy nie wystawiła takiej faktury, dokonywanie przelewów z konta koła na swoje prywatne konto bez uzgodnienia lub akceptacji z innym członkiem koła (a była wymagana reprezentacja łączna), nie dostarczenia do księgowej wyciągu z konta bankowego za lipiec 2010r., wystawieniu oświadczenia o wybudowaniu urzędzeń łowieckich i pobraniu za to pieniędzy w 2012r., podczas, gdy urządzenia te nigdy nie zostały wybudowane, zaksięgowaniu 3 faktur na zakup alkoholu bez akceptacji drugiego członka zarządu, wyczerpywało podstawy do wykluczenia z członkostwa określone w §44 ust. 1 pkt 2 statutu PZŁ, tj. rażącego naruszenia przez członka koła zasad współzycia koleżeńskiego, dobrych obyczajów, bądź zasad etyki i tradycji łowieckiej. Zaś przesłuchani w sprawie świadkowie potwierdzili, że te czyny M. S. popełnił i zachodziły podstawy wykluczenia z członkostwa w kole łowieckim.

W zakresie żądania o ustalenie istnienia członkostwa M. S. w (...), powództwo podlega oddaleniu, bowiem powód utracił członkostwo w kole, na skutek podjęcia prawomocnych uchwał o wykluczeniu go z członkostwa w kole łowieckim. Zgodnie z §172 ust. 8 statutu PZŁ uchwały podjęte w trybie odwoławczym są prawomocne. Zaś skoro powód nie wniósł w trybie art. 33 ust. 6 ustawy Prawo łowieckie w terminie 14 dni od dnia otrzymania uchwały podjętej w II instancji przez organy wewnątrz organizacyjne związku łowieckiego, do Sądu Okręgowego, to uchwała zgodnie z §172 ust. 8 statutu PZŁ i art. 33 ust. 6 ustawy Prawo łowieckie, stała się prawomocna. Na skutek uprawomocnienia się uchwały o wykluczeniu z członkostwa, M. S. utracił członkostwo w (...). Z uwagi na utratę członkostwa w kole, Sąd oddalił powództwo o ustalenie istnienia członkostwa M. S. w (...) w W..

O kosztach procesu sąd orzekł na podstawie 98 §1 k.p.c. obciążając powoda, który przegrał sprawę obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz (...) w W. oraz Polskiego Związku Łowieckiego w W., którzy ponieśli niezbędne i celowe koszty procesu to jest wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym oraz adwokatem.

Na wynagrodzenie dla PZŁ składa się trzy kwoty po 360 zł od żądania stwierdzenia nieważności dwóch uchwał oraz ustalenia istnienia członkostwa zgodnie z §10 ust. 1 pkt 21 i pkt 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (..) w zw. z §21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa.

Na wynagrodzenie dla (...) składa się trzy kwoty po 360 zł od żądania stwierdzenia nieważności dwóch uchwał oraz ustalenia istnienia członkostwa zgodnie z §11 ust. 1 pkt 21 i pkt 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (..) w zw. z §21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz 17 zł opłata skarbową od pełnomocnictwa.